

4. Podobnie jak w ubiegłych latach, w krajowej akwakulturze zdecydowanie dominowały dwa podstawowe gatunki ryb przeznaczonych do konsumpcji, karp i pstrąg tęczy. Udział ilościowy karpia w całej produkcji wyniósł 47,9%, natomiast pstrąga tęczy 37,8%. Udział karpia w wartości ogólnej sprzedanych ryb wyniósł 43,1%, natomiast pstrąga tęczy 39,8%. Udział czterech odnotowywanych w krajowej akwakulturze gatunków pstrągów w 2017 roku wynosi 42,4% w produkcji oraz 45,2% w ogólnej wartości krajowej akwakultury.
5. Łączna wartość wyprodukowanych w 2017 r. w krajowej akwakulturze i sprzedanych ryb konsumpcyjnych wyniosła ok. 430 mln zł, co oznacza, że była wyższa ok. 30,5 mln zł w porównaniu ze sprzedażą w 2016 r. Łącznie z ikrą przeznaczoną do konsumpcji oraz skorupiakami, w 2017 roku całkowita wartość sprzedanej produkcji z krajowej akwakultury wyniosła ok. 470 mln zł.
6. Produkcja karpia konsumpcyjnego w 2017 r. wyniosła 18,32 tys. ton, i była niższa w porównaniu z poprzednim sezonem o ok. 0,23 tys. ton.
7. Produkcja wszystkich ryb łososiowatych konsumpcyjnych (pstrągi, łososie, trocie) wyniosła w 2017 roku 16,9 tys. ton, zwiększając się w stosunku do 2016 roku o ok. 500 ton (2,6%). Łączna produkcja pstrągów (tęczowych, palii, źródłanych i potokowych) przeznaczonych do konsumpcji to 16,23 tys. ton, w tym pstrąga tęczy 14,5 tys. ton. W ostatnim sezonie produkcja konsumpcyjnych ryb łososiowatych (pstrągi, trocie, łososie), w porównaniu z 2016 r. wzrosła o 3,4%, natomiast wszystkich gatunków pstrągów łącznie o 1,2%.
8. Ceny zbytu konsumpcyjnego pstrąga tęczy po zostają kolejny sezon w trendzie wzrostowym, cena zbytu (bez VAT) w 2017 r. wyniosła 12,41 zł/kg, wzrastając w porównaniu z 2016 r. o ok. 0,6%. Wzrost cen odnotowano również dla pozostałych trzech gatunków pstrągów.
9. Ceny zbytu karpia konsumpcyjnego rosły czwarty rok z rzędu, do poziomu 11,0 zł/kg, wzrastając w porównaniu z 2017 r. o 0,08 zł/kg.
10. W 2017 r. według danych z RRW-22 łączne zatrudnienie w gospodarstwach rybackich wynosiło 6262 osoby (6344 w 2016 r.).

Literatura

- Lirski A., Myszkowski L. 2017 – Produkcja rybacka prowadzona w stawach rybnych i innych urządzeniach służących do chowu i hodowli w 2016 roku na podstawie analizy kwestionariuszy RRW-22. Badania ekonomiczne z zakresu rybactwa śródlądowego przewidziane w Programie Badań Statystyki Publicznej. Żabieniec, wrzesień 2017.
- Lirski A., Myszkowski L. Produkcja rybacka prowadzona w stawach rybnych i innych urządzeniach służących do chowu i hodowli na podstawie analizy kwestionariuszy RRW-22. Badania ekonomiczne z zakresu rybactwa śródlądowego przewidziane w Programie Badań Statystyki Publicznej w latach 2004-2016.
- Pirtań Z., Swacha A. 2018 – Nowy Serwis Pstrągowy – wielkość i struktura produkcji pstrąga w ujęciu ankiety SPRŁ, s. 1-14 – strona internetowa SPRŁ: <http://www.sprl.pl/userfiles/files/Nowy%20Serwis%20Pstr%20C4%85gowy%20za%202017%20%20wielko%20C5%9B%20C4%87%20i%20struktura%20produkcji%20pstr%20C4%85ga%20w%20uj%20C4%99ciu%20ankiety%20SPR%20C5%81.pdf>
- Wołos A., Mickiewicz M., Draszkiewicz-Mioduszevska H. 2018 – Gospodarka rybacka prowadzona w publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących w roku 2018 na podstawie analizy kwestionariuszy RRW-23 – Badania ekonomiczne z zakresu rybactwa śródlądowego przewidziane w Programie Badań Statystyki Publicznej.

Ryszard Bartel, Tomasz Czerwiński, Janina Kardela

Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Zarybianie polskich obszarów morskich w 2017 roku

W 2017 roku Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej zleciło Instytutowi Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie realizację zadania "Zarybianie polskich obszarów morskich" (ZPOM). Umowę na realizację tego zadania podpisano w dniu 07.06.2017 r. na sumę 5 mln PLN. Z tej sumy na materiał zarybieniowy wydano 4216999,78 PLN. W realizacji zadania preferowano materiał zarybieniowy łososia i troci. Podobnie jak w 2016 r. odbierano jako smolty troci ryby o długościach od 14,5 cm do 28,0 cm, a łososie od 12,5 cm do 28 cm. Jako smolty

powinny być odbierane ryby o wymiarach jak wyżej w okresie od 15 marca do 15 maja. Ze względów organizacyjnych nie udało się rozpocząć zarybień 15 marca. Po podpisaniu umowy Instytut Rybactwa Śródlądowego przeprowadził negocjacje z hodowcami na dostarczenie określonej liczby i rodzaju materiału zarybieniowego łososia, troci, siei i certy. W trakcie negocjacji określano liczby i ceny materiału zarybieniowego. Cena materiału zarybieniowego obejmowała również koszty transportu. Pierwsze zarybienie przeprowadzono dopiero 3 kwietnia 2017 r.

Odbiorcami materiału zarybieniowego były osoby uzgodnione z użytkownikami obwodów rybackich.

W 2017 roku zdecydowaną przewagę w zarybieniach miał materiał zarybieniowy troci, znacznie mniej wypuszczono smoltów łososa i niewielkie liczby siei i certy (tab. 1).

TABELA 1

Liczby materiału zarybieniowego wypuszczonego w 2017 r. w ramach zarybiania polskich obszarów morskich

Asortyment	Liczba sztuk
Smolty troci wiślanej	643176
Smolty troci pomorskiej	390205
Narybek letni troci	2435804
Wylęg troci	900000
Smolty łososa	36370
Narybek wiosenny siei 1+	15000
Narybek jesienny siei 0+	37000
Wylęg siei	500000
Narybek jesienny certy 0+	110000

Zarybianie trocią

Zarybianie smoltami troci

W 2017 roku wypuszczono łącznie 1033381 smoltów jedno- i dwurocznych. W tej liczbie dominowały smolty troci

wiślanej 643176 szt., które stanowiły 62,2% ogólnej liczby smoltów wypuszczonych w 2017 r. Pozostałe 37,8% stanowiło 390205 smoltów troci z rzek pomorskich (tab. 1 i 2).

Wypuszczone w 2017 r. 1033381 smoltów troci było wyższą wielkością o 227138 i o 244442 odpowiednio w latach 2016 i 2015 (Bartel i in. 2018c, Bartel i Kardela 2018b) i była ona zbliżona do liczby wypuszczonych smoltów troci w latach 2014 i 2013, kiedy wpuszczono odpowiednio 1000483 i 1010784 (Bartel i Kardela 2015, 2016).

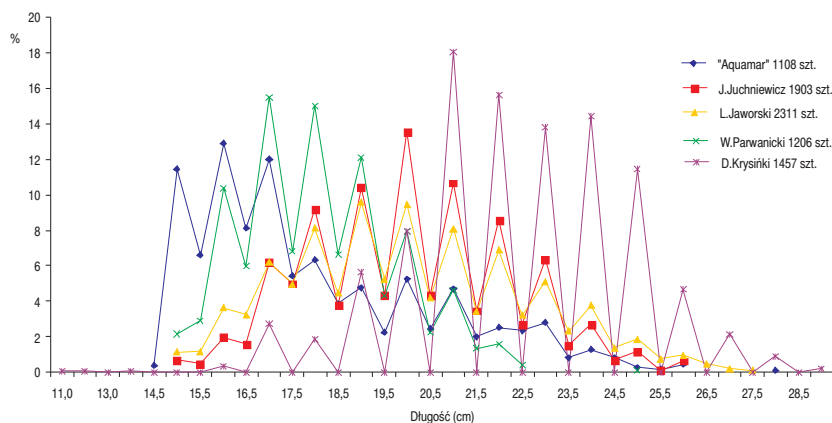
Liczba wypuszczonych w 2017 r. smoltów troci wiślanej była zbliżona do wielkości zarybień smoltami troci wiślanej w latach poprzednich, natomiast liczba smoltów troci wypuszczonych do rzek pomorskich była wyższa niż w latach 2011-2016, kiedy wahała się od 177444 (2015 r.) do 308372 (2012 r.).

Wśród wypuszczonych w 2017 r. 1033381 smoltów najczęściej było smoltów dwurocznych 58,2% (601521). Jednorocznych smoltów było 371822 (36,0%), a pozostałe 5,8% to pomieszane jedno- i dwuroczne smolty (60038 osobników). Podobnie jak w poprzednich latach smolty troci wiślanej były zdominowane przez ryby dwuroczne stanowiące 46,4% (480000 szt.), a jednoroczne stanowiły 10,0% (103138 osobników). Smoltów jednorocznych

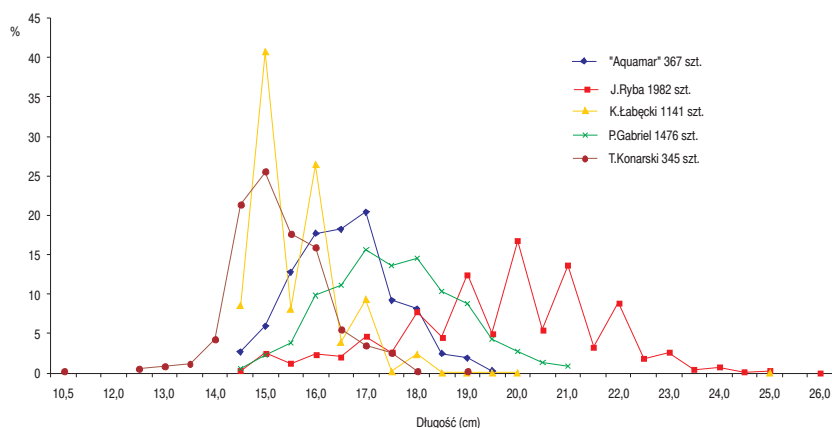
TABELA 2

Zarybianie obwodów rybackich wylęgiem, narybkiem i smoltami troci oraz smoltami łososa w 2017 r.

Obwód	Użytkownik rybacki	TROĆ				Wylęg (szt.)	ŁOSOŚ
		Smolty (szt.)			Narybek (szt.)		Smolty (szt.)
		wiek 1+	wiek 2+	wiek 1+/2+	letni 0+		wiek 1+
Wiśła 5	PZW Gdańsk	23138	145000	25000			36370
Wiśła 4	PZW Toruń		92000	10038			
Wiśła 3	PZW Toruń	30000	44000				
Wiśła 1/5	PZW Włocławek		75000				
Razem Wiśła:		53138	356000	35038			
Wda	PZW Bydgoszcz	25000	27000		300000		
Brda	PZW Bydgoszcz	25000			300000		
Drwęca	PZW Toruń		97000	25000	400000	550000	
Raba	PZW Nowy Sącz				404330		
Dunajec	PZW Nowy Sącz				500000		
San	PZW Krosno				100000		
Tanew	PZW Zamość				105770		
Razem dopływy Wisty:		50000	124000	25000	2110100		
Ogółem Wiśła:		103138	480000	60038	2110100		
Reda	PZW Gdańsk				31034		
Łeba	PZW Słupsk	124794			55670		
Łupawa	PZW Słupsk	3890			200000	50000	
Wieprza	PZW Koszalin		121521				
Parsęta	PZW Koszalin						
Razem rzeki pomorskie:		128684	121521		286704		
Rega	PZW Szczecin	120000				300000	
Gwda	PZW Piła	20000					
Kaczawa	PZW Wrocław				15000		
Bystrzyca	PZW Wrocław				24000		
Razem dopływy Odry:		140000			39000		
Ogółem:		1033381			2435804	900000	36370

Rys. 1. Długości i udział procentowy smoltów troci w. 2 i 2+/1+ w 2017 r.

Rys. 2. Długości i udział procentowy smoltów troci w. 1+ w 2017 r.

wypuszczono 371822, co stanowiło 36% udziału w ogólnej liczbie smoltów (tab. 2).

Najwięcej smoltów 444176 (69,0%) wypuszczono do koryta Wisły do obwodów rybackich 1/5 i 3, 4 i 5. Pozostałe 30,9% (199000 szt.) smoltów troci wiślanej wypuszczono do trzech dopływów dolnej Wisły – Brdy, Drwęcy i Wdy (tab. 2).

Rzeki pomorskie Łeba, Łupawa i Wieprza zarybiono jedno- i dwurocznymi smoltami troci o łącznej liczbie 250205 osobników (tab. 2). Wychowane smolty troci z Regi wypuszczono do Regi (120000) i do Gwdy 200000 (tab. 2).

Zarybianie narybkiem letnim 0+ i wylęgiem troci

W 2017 roku wypuszczono 2435804 szt. narybku letniego 0+ troci. Z tej liczby do zlewni Wisły wypuszczono 2110100, z których 1mln wypuszczono do dopływów dolnej Wisły – Brdy i Wdy po 300000, a do Drwęcy 400000. W związku z ukończeniem modernizacji przepławki na piętrze w Włocławku i obserwacjami przechodzenia ryb łososiowatych przez przepławkę (Dębowski 2017), dla zwiększenia liczebności troci w Dunajcu i Rabie zarybiono je narybkiem letnim 0+ odpowiednio 500000 i 404330 szt. Ponadto wypuszczono narybek letni do Sanu 100000 i do Tanwi 105270 szt. Do rzek pomorskich Łeby i Łupawy wsiedlono odpowiednio 55670 i 200000 narybku letniego. Do Redy wypuszczono 31034 narybku letniego 0+ troci wiślanej. Reda była zarybiana od wielu lat materiałem zarybieniowym troci wiślanej. Przeprowadzone badania genetyczne troci łowionych w Redzie wykazały, że są one trociami wiślanymi (informacja od dr. Rafała Bernasia).

W 2017 roku wypuszczono wylęg troci do Drwęcy 550000 szt., do Regi 300000 i do Łupawy 50000 (tab. 2).

TABELA 3

Udział w procentach w klasach długości smoltów troci w 2017 r.

Hodowca	Rzeka	Liczba smoltów		Wiek	Udział w % w klasach długości (cm)				
		wypuszczonych	zmierzonych		poniżej	BM	M	S	D
					14,5	14,5-15,5	15,6-17,5	17,6-19,5	19,6-28,0
TROĆ WIŚLANA									
"Aquamar"	Wisła 5, Wisła 4, Wda, Brda Drwęca	110038	1475	2+, 1+/2+, 1+	19,2	45,2	16,1	19,5	
L.Jaworski	Wisła 5, Wisła 4, Drwęca, Wisła 1/5	220000	2311	2+	2,3	18,0	27,4	52,3	
J.Juchniewicz	Wisła 5, Wisła 4, Wisła 3, Drwęca	180000	1903	2+	1,2	14,7	27,7	56,4	
W.Parwanicki	Wisła 5, Wda, Drwęca	80000	1206	2+	5,1	38,6	38,1	18,2	
J.Ryba	Wisła 5, Wisła 3	53138	1982	1+	4,0	11,8	29,9	54,3	
Razem Wisła:		643176	8877						
TROĆ POMORSKA									
P.Gabriel	Łeba	124794	1476	1+		6,8	50,3	38,1	4,9
T.Konarski	Łupawa	3890	345	1+	7,2	64,6	28,1		
D.Krysiński	Wieprza	121521	1457	2+	0,2		3,1	7,5	89,2
K.Łabęcki	Rega, Gwda	140000	1141	1+		49,2	48,0	2,6	0,2
Razem rzeki pomorskie:		390205	4419						
Ogółem Wisła i rz. pomorskie:		1033381	13296	2+, 1+/2+, 1+					

Hodowcy i liczby wychowanego przez nich materiału zarybieniowego w 2017 r.

Hodowca	TROĆ (szt.)					ŁOSOŚ (szt.)	CERTA	SIEJA (szt.)		
	smolty wiek			narybek letni 0+	wylęg			smolty 1+	narybek jesienny 0+	wylęg
	1+	2+	1+/2+							
L.Jaworski		220000								
J.Juchniewicz/M.Sowiński		180000								
P.Gabriel	124794			55670						
T.Konarski	3890			200000	50000					
A.Krzywosz				105770						
K.Łabęcki	140000									
M.Łubowski							80000			
W.Parwanicki	80000									
J.Ryba	53138									
D.Krysiński		121521								
Wylęgarnia Ryb "Dąbie"					550000					
PZW Krosno				100000						
PZW Szczecin					300000		30000			
PZW Toruń - Grzmięca				400000						
PZW Wrocław - Szczodre				39000						
"Aquamar"	50000		60038	1504330		36370				
IRS ZHRŁ. Rutki				31034				500000	37000	15000
Ogółem:	451822	521521	60038	2435804	900000	36370	110000	500000	52000	
	1033381									

Zarybianie smoltami łososa

Wypuszczone 36370 jednorocznych smoltów łososa było najmniejszą liczbą od czasu rozpoczęcia jego restytucji w 1994 roku. Długości wypuszczonych smoltów wahały się od 13 cm do 20 cm. Najliczniej były reprezentowane łososie o długościach 15-16 cm, stanowiły one 46,3% (rys. 3), wypuszczono je do dolnej Wisły do obwodu rybackiego nr 5 (tab. 3).

Zarybianie sieją

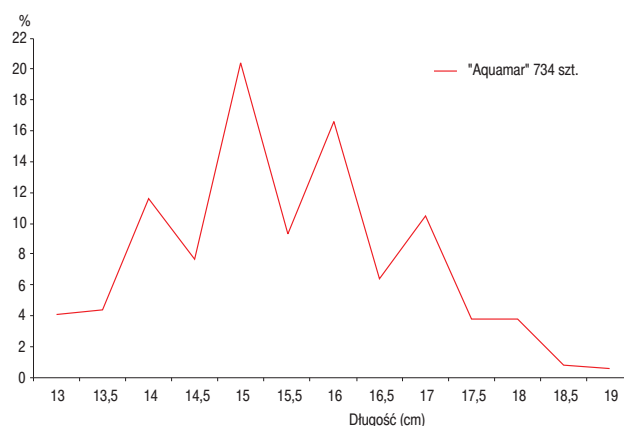
W 2017 roku sieją zarybiano jedynie Redę i Zatokę Pucką. Wypuszczono do Redy 500000 wylęgu, a do Redy i Zatoki Puckiej 37000 narybku jesiennego 0+ i 15000 narybku 1+ (tab. 4).

Zarybianie certą

W 2017 roku zarybiono jedynie narybkiem jesiennym certy 0+ Wisłę dolną, obwód rybacki rzeki Wisły nr 2, w liczbie 50000 szt. i po 30000 Drwęcę i Regę (tab. 4).

Producenci materiału zarybieniowego

W 2017 roku 2-letnie smolty troci chowano w 6 gospodarstwach, jednoroczne w 3, narybek letni 0+ w 8, a wylęg w 3. Smolty łososa z powodu małej liczby ikry chowano jedynie w jednym obiekcie. Certę narybek jesienny 0+

Rys. 3. Długości i udział procentowy jednorocznych smoltów łososa w 2017 r.

kupiono w 2 gospodarstwach, a sieję narybek jesienny 0+, narybek 1+ i wylęg w jednym gospodarstwie (tab. 4).

Literatura

- Bartel R., Kardela J. 2015 – Zarybianie polskich obszarów morskich w 2013 roku – Komun. Ryb. 5: 21-28.
 Bartel R., Kardela J. 2016 – Zarybianie polskich obszarów morskich w 2014 roku – Komun. Ryb. 4: 27-34.
 Bartel R., Kardela J. 2018a – Zarybianie polskich obszarów morskich w 2015 roku – Komun. Ryb. 1: 15-18.
 Bartel R., Kardela J. 2018b – Zarybianie polskich obszarów morskich w 2016 roku – Komun. Ryb. 4: 17-22.
 Bartel R., Pelczarski W., Kardela J. 2018c – Zarybianie polskich obszarów morskich w 2016 roku – Komun. Ryb. 4: 17-22.
 Dębowski P. 2017 – Migracje ryb przepławką na stopniu wodnym we Włocławku w 2016 r. – Komun. Ryb. 2: 1-6.